

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 23-24 травня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 1:403:316.6 (08)

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 23-24 травня 2024 р.) 181 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; аналізують Голодомор-Геноцид-Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; показують трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; розкривають сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; розглядають філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства та філософію синергетики. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27 червня 2024 р.)

1. Печчеї А. Людські якості. К., 2018. С.44.

Шабатура Євгенія Андріївна – студентка 4-го курсу спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності, соціально-гуманітарного факультету ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний заклад імені К. Д. Ушинського»

Науковий керівник: **Врайт Галина Яківна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

У сучасному світі освіта та культура відіграють ключові ролі у розвитку суспільства та формуванні цінностей. Їх взаємозв'язок незмінно присутній на всіх рівнях – від передачі знань і навичок до формування історичної пам'яті та творчого потенціалу. Однак, перш ніж приступати до нашої теми, необхідно дати визначення таким багатозначним поняттям, як «освіта» і «культура».

«Освіта – це процес набуття та вдосконалення знань, навичок, цінностей, переконань і звичок за допомогою різних форм пізнавальної діяльності, таких як сприйняття, увага, пам'ять, уява, мислення; та різних форм навчання, таких як інструктаж, тренування, дослідження та практичний досвід. Вона може відбуватися в різних місцях, включаючи школи, училища, університети, робочі місця та спільноти, і може бути формальною або неформальною» [3].

Це визначення освіти підкреслює його комплексний характер та різноманітність методів і місць його здійснення. Освіта не тільки означає набуття знань і навичок, але й також включає в себе формування цінностей, переконань і звичок, що підкреслює його важливість для розвитку особистості. Різні перелічені вище форми пізнавальної діяльності використовуються для ефективного освоєння нової інформації та навичок. Також слід зазначити, що формальна освіта, здобута у навчальних закладах, і неформальна освіта, здобута через самоосвіту, обмін досвідом або практичний досвід, – ці обидва варіанти мають свою важливу роль у формуванні особистості та професійному зростанні.

Стосовно культури, Іван Чорний та Роман Рошкулець дали досить коротке та ясне визначення цьому терміну: «культура – це сукупність матеріальних та духовних цінностей, основним змістом яких є вищі досягнення людини і суспільства та їх творче втілення в результатах діяльності; плекання людських якостей та здібностей [4, с. 175-176].

Це визначення культури підкреслює її багатовимірність і важливість як для індивідууму, так і для суспільства в цілому. Матеріальні та духовні цінності взаємопов'язані та становлять основу культури. Вищі досягнення людини і

суспільства, будь то у мистецтві, науці, філософії чи інших сферах життя, є важливим елементом культури, відображаючи його інтелектуальні та духовні устремління. Також наголошується на важливості творчого втілення цих досягнень через різні форми діяльності (література, архітектура тощо). Виробництво людських якостей та здібностей через культуру означає її роль у формуванні особистості, збагаченні інтелекту, розвитку емоційного інтелекту та сформованості моральних цінностей.

Історія взаємозв'язку освіти та культури бере свій початок із давніх часів. Вже в Античності навчання та культурні цінності були тісно пов'язані. У стародавній Греції, наприклад, філософи та вчені відігравали важливу роль у формуванні культурної спадщини та утворенні молодого покоління. З розвитком християнства та виникненням середньовічної культури освіта стає важливим аспектом духовного життя суспільства. Монастирі стають центрами освіти та культурного розвитку, де зберігалися та передавалися знання та мистецтва. В епоху Відродження в Європі відбувається сплеск інтересу до науки, мистецтва та освіти. Великі вчені та художники того часу, такі як Леонардо да Вінчі та Мікеланджело, взаємодіяли з освітніми установами та впливали на формування культурних течій. Надалі, з розвитком індустріального суспільства, зростанням масової освіти та поширенням культурних цінностей через засоби масової інформації, взаємозв'язок освіти та культури став ще тіснішим і значимим. Сучасна освіта прагне не тільки передавати знання, а й формувати культурно-гуманітарні цінності учня [1].

Взаємозв'язок освіти та культури залишається вкрай актуальним у сучасному світі з кількох причин:

1. Формування особистості: освіта та культура грають ключову роль у формуванні особистості людини. Освіта передає знання та навички, тоді як культура формує цінності, переконання та ідентичність.

2. Глобалізація: у світі, який стає все більш глобальним, важливо розуміти та поважати культурні відмінності. Освіта має сприяти формуванню міжкультурного розуміння та толерантності.

3. Технологічні зміни: розвиток технологій змінює освітні процеси та способи доступу до культурних ресурсів. Важливо враховувати вплив цифрової культури на освіту та навпаки.

4. Інновації та творчість: освіта та культура є рушійною силою інновацій та творчого розвитку суспільства. Інтеграція культурних аспектів до освітніх програм сприяє розвитку креативності та інновацій.

5. Соціальний розвиток: культура та освіта безпосередньо впливають на соціальний розвиток. Освічені та культурно обізнані люди зазвичай сприяють розвитку толерантного та різноманітного суспільства.

6. Світогляд та ідентичність: освіта допомагає людям розвивати свій світогляд, а культура визначає їхню культурну ідентичність. Взаємодія між цими двома сферами формує комплексне розуміння світу.

Враховуючи перелічені фактори, важливо продовжувати досліджувати та поглиблювати взаємозв'язок між освітою та культурою, а також застосовувати це знання для покращення освітніх практик та культурної політики у сучасному світі.

Вплив освіти на культуру:

- ✓ Формування цінностей, і світогляду особистості.
- ✓ Трансляція культурних знань та досвіду від покоління до покоління.
- ✓ Підготовка до життя у культурно-різноманітному суспільстві.
- ✓ Розвиток творчого потенціалу особистості.

Вплив культури на освіту:

- ✓ Зміст та методи навчання, засновані на культурних цінностях та традиціях.
- ✓ Використання культурних артефактів та творів мистецтва в освітньому процесі.
- ✓ Формування міжкультурної компетенції в учнів.
- ✓ Врахування культурних особливостей при розробці освітніх програм.

Взаємозв'язок освіти та культури уявляє собою важливе і невід'ємне явище, яке значно впливає на розвиток особистості та суспільства в цілому. Знання, цінності, мистецтво та традиції, що передаються через освіту та культуру, формують основи та напрямки розвитку людини та суспільства.

Взаємозв'язок освіти та культури на різних рівнях:

- На індивідуальному рівні: освіта допомагає людині соціалізуватися, засвоїти культурні норми та цінності, розвинути свої таланти. Прикладом може бути людина, яка вивчає мову та культуру іншої країни, а потім використовує свої знання, щоб працювати з людьми з цієї країни.
- На груповому рівні: освіта сприяє збереженню та розвитку культурної самобутності етносів та соціальних груп. Наприклад, програма навчання корінної мови, яка допомагає зберегти мову і культуру цієї групи.
- На суспільному рівні: освіта відіграє важливу роль у формуванні національної ідентичності, зміцненні соціальних зв'язків та розвитку культури в цілому. Прикладом може бути система освіти у країні, яка заснована на національних цінностях та традиціях [2].

Освіта грає вирішальну роль у формуванні культурного капіталу кожного індивіда. Через освітній процес людина набуває знання, навички та компетенції, які дозволяють їй краще орієнтуватися у світі, приймати обґрунтовані рішення та робити внесок у суспільний розвиток. Освіта також сприяє формуванню критичного мислення, толерантності та поваги до різноманітності культур.

Культура, у свою чергу, збагачує освіту, надаючи контекст та глибину для засвоєння знань та розвитку творчого мислення. Культурні цінності та традиції формують ідентичність суспільства, визначають його світогляд та цілі, а також сприяють розвитку естетичного смаку та культурної різноманітності.

Освіта та культура мають критичне значення для розвитку особистості, допомагаючи їй знайти своє місце в суспільстві, розвивати свій потенціал та прагнути до досягнення високих цілей. Вони також відіграють важливу роль у суспільному розвитку, сприяючи формуванню громадянського суспільства, сприяючи збереженню культурної спадщини та традицій, а також сприяючи інтеграції та взаєморозумінню різних культур та народів.

Підсумовуючи, освіта та культура є невід'ємними елементами розвитку особистості та суспільства. Їх взаємозв'язок відіграє ключову роль у формуванні гармонійного індивіда, та соціуму взагалі. Освіта в умовах сьогодення має бути адаптована до сучасних культурних реалій, враховуючи швидкий розвиток технологій, глобалізацію, мультикультурне суспільство та зміни в цінностях. Модернізація системи освіти з урахуванням сучасних культурних реалій є необхідною для підготовки учнів до життя в сучасному світі, розвитку їхнього потенціалу та збереження культурного різноманіття суспільства.

Список використаної літератури:

1. Андрущенко В. П. Філософія освіти : навчальний посібник. – 2-ге видання. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с. Режим доступу:
URL:https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33916/Filosofia%20Osvity_2021.pdf
2. Герчанівська П. Е. Культурологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За ред. В. І. Панченко. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Університет «Україна», 2006. 323 с.
3. Освіта в Україні. Режим доступу: URL: <https://w.wiki/9kmB>
4. Чорний І.П., Рошкулець Р.Г. Філософія. Навчальний посібник. Чернівці : Рута, 2008. 216 с.

СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ СИНЕРГЕТИКИ

Єзерський Володимир Борисович, здобувач кафедри автомобільного транспорту та логістики Національного університету «Одеська політехніка»,
Гончарова Ольга Євгенівна, докторантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського, м. Одеса, Україна

ІМАНЕНТНА РЕАЛЬНІСТЬ ЛЮДСЬКОЇ СУТНОСТІ У ФЕНОМЕНАЛЬНІЙ ДІЙСНОСТІ У ПОСТСИНГУЛЯРНИХ УМОВАХ

***Cōgitō ergō sum** René Descartes /
«Пізнання – суть існування» Рене Декарт (1596)*

TRANSFORMATION OF THE VALUE SYSTEM IN THE CONDITIONS OF VIRTUALIZATION OF SOCIETY	
Семенов Ігор Сергійович	121
ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ЦІННІСНОЇ СФЕРИ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	
Стовпець Олександр Васильович, Додусенко Андрій Вікторович	123
ФІЛОСОФСЬКО-ПОЛІТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПОПУЛІЗМУ	
СЕКЦІЯ 5. ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ ПАРАДИГМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	
Аксьонова Віра Ігорівна	127
ГНОСЕОЛОГІЯ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	
Бушулян І. О., Петінова Оксана Борисівна	130
СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АБСУРДУ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ А.КАМЮ: «ЧУМА» ТА «МІФ ПРО СІЗІФА»)	
Дилян Анна Віталіївна, Врайт Галина Яківна	137
ПОЛКУЛЬТУРНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
Кадієвська Ірина Аркадіївна	140
ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ	
Консицька Анастасія, Нівня Ганна Олександрівна	142
ПАРАДОКС В ЛОГІЦІ ТА МАТЕМАТИЦІ	
Пустовойт Дар'я, Петінова Оксана Борисівна	144
«ГРАД БОЖИЙ» - ЯК МОДЕЛЬ ІДЕАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА В ТВОРЧОСТІ АВГУСТИНА	
Русалова Олександра, Петінова Оксана Борисівна	148
РОЗДУМИ Р.ДЕКАРТА ПРО СПЕЦИФІКУ ПІЗНАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ З «РОЗДУМИ ПРО МЕТОД»)	
Топор Надія, Петінова Оксана Борисівна	152
ЗЛО ЯК БРАК ДОБРА (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ З ТВОРУ «СПОВІДЬ» АВРЕЛІЯ АВГУСТИНА)	
Чумак Єгор Олександрович, Поплавська Тетяна Миколаївна	159
ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНА АСКЕЗА І ДОВІЛЬНА ДІЯ (САМОТВОРІННЯ)	
Шабатура Євгенія Андріївна, Врайт Галина Яківна	161
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТИ ТА КУЛЬТУРИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	

СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ СИНЕРГЕТИКИ